

Brüssel, 25.8.2020
COM(2020) 429 final

2020/0202 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ELi ja Kesk-Ameerika
assotsiatsiooninõukogus seoses lepingu (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt
Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika vahel) II lisa 2.
liite ning artiklite 15, 16, 19, 20 ja 30 selgitavate märkuste muutmisega**

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse nõukogu otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht ELi ja Kesk-Ameerika Assotsiatsiooninõukogus seoses ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika vahelise assotsieerimislepingu (edaspidi „leping“) alusel moodustatud assotsiatsiooninõukogu kahe otsuse kavandatava vastuvõtmisega.

Nendes otsustes käsitletakse ühelt poolt lepingu II lisa (milles käsitletakse mõiste „päritolustaatusena tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise (edaspidi „II lisa“) 2. liites esitatud loendit päritolustaatuseta materjalidega tehtavatest töödest või töötlemistoimingutest, mis annavad tootele päritolustaatus (edaspidi „tootepõhised eeskirjad“), et ajakohastada loendit harmoneeritud süsteemi 2012. ja 2017. aasta versiooni jaoks, ning teiselt poolt kõnealuse II lisa sätteid puudutavaid selgitavaid märkusi.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. ELi ja Kesk-Ameerika riikide assotsieerimisleping

Lepingu eesmärk on suurendada kahepoolset kaubandust ELi ja Kesk-Ameerika vahel ning seeläbi tugevdada piirkondliku integratsiooni protsessi piirkonna riikide vahel. Lepingut on ajutiselt kohaldatud Hondurase, Nicaragua ja Panamaga alates 1. augustist 2013, Costa Rica ja El Salvadoriga alates 1. oktoobrist 2013 ning Guatemalaga alates 1. detsembrist 2013.

2.2. Assotsiatsiooninõukogu

Assotsiatsiooninõukogu teostab järelevalvet lepingu eesmärkide täitmise üle ja jälgib selle rakendamist. Ta vaatab läbi kõik käesoleva lepinguga seotud olulised küsimused ja kõik muud vastastikust huvi pakkuvad kahepoolsed, mitmepoolsed või rahvusvahelised küsimused, samuti poolte ettepanekud ja soovitusel käesoleva lepinguga loodud suhete parandamiseks. Assotsiatsiooninõukogu võtab otsused ja soovitusel vastu lepinguosaliste vastastikusel kokkuleppel. Tolli, kaubanduse soodustamise ja päritolureeglite allkomitee, kes viis ettevalmistava töö lõpule, soovitas assotsiatsiooninõukogul selle heaks kiita.

2.3. Assotsiatsiooninõukogu kavandatud õigusaktid

Assotsiatsiooninõukogu kavatseb vastu võtta kaks õigusakti.

Otsus, millega asendatakse II lisa 2. liide

II lisa 2. liite muutmise eesmärk on ajakohastada tootepõhiseid päritolureegleid, et viia need kooskõlla kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi (HS)¹ 2012. ja 2017. aasta versioonidega.

Otsus, milles käsitletakse II lisa artiklite 15, 16, 19, 20 ja 30 selgitavaid märkusi

Kõnealused selgitavad märkused hõlmavad liikumissertifikaadina EUR.1 tuntud päritolutõendi täitmist ning kõnealuse sertifikaadi puhul tehtud vigade käsitlemist. Samuti antakse juhiseid arvedeklaratsioonide kohta, millega heakskiidetud eksportija kinnitab ise päritolutõendi, heakskiidetud eksportijatele loa andmise ja nende üle järelevalve tegemise kohta ning sellise väärtuse piirmäära kohta, millest allpool võib iga eksportija koostada arvedeklaratsiooni.

¹ Maailma Tolliorganisatsiooni rahvusvaheline kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsioon, 1983.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Kõnealune kavandatud meede hõlmab II lisa kaht aspekti.

Tootepõhiste päritolureeglite ajakohastamine HSi 2012. ja 2017. aasta versiooni jaoks

Loend päritolustaatuseta materjalidega tehtavatest töödest või töötlemistoimingutest, mis annavad tootele päritolustaatus, on esitatud II lisa 2. liites. Need tootepõhised eeskirjad põhinevad kaupade klassifitseerimise harmoneeritud süsteemi (HS) 2007. aasta versioonil, mis on 2012. ja 2017. aastal toimunud ajakohastamise tõttu aegunud. Käesolev meede hõlmab neid ajakohastamisi.

Kesk-Ameerika ja Euroopa Liit leppisid esialgu kokku tootepõhiste eeskirjade ajakohastamises 2012. aasta HSi järgi. Nõukogu 18. juuli 2016. aasta otsusega (EL) 2016/1336 lepidi kokku assotsiatsiooninõukogus kõnealuste ajakohastamiste kohta võetavas ELi seisukohas. Kuna nõukogu otsus võeti vastu pärast assotsiatsioonikomitee 23. juuni 2016. aasta koosolekut ja 2017. aasta HSi jaoks oli ajakohastamine vältimatu, lepidi kokku, et tehakse tööd hoopis selle nimel, et jõutaks kokkuleppele nii 2012. kui ka 2017. aasta HSi jaoks vajaliku ajakohastamise osas.

Pärast ELi ja Kesk-Ameerika tolli, kaubanduse soodustamise ja päritolureeglite allkomitee koosolekut, mis toimus Guatemalas 18.–19. juunil 2019, ja sellele järgnenud kirjavahetust jõuti kokkuleppele tootepõhiste päritolureeglite ajakohastamises 2012. ja 2017. aasta HSi jaoks.

Selgitavad märkused

II lisa artiklis 37 on sätestatud, et lepingupooled lepivad kokku selgitavates märkustes II lisa tõlgendamise, kohaldamise ja haldamise kohta tolli, kaubanduse soodustamise ja päritolureeglite allkomitees, et soovitada nende heakskiitmist assotsiatsiooninõukogus. See meede hõlmab selgitavate märkuste vastuvõtmist.

ELi ja Kesk-Ameerika tolli, kaubanduse soodustamise ja päritolureeglite allkomitee kohtus 1.–2. juunil 2015 Brüsselis ning leppis kokku selgitavates märkustes. Need hõlmavad II lisa artikliga 15 seotud juhiseid päritolutõendina kasutatava kaupade liikumissertifikaadi EUR.1 väljaandmiseks ja täitmiseks. Nõukogu 20. juuni 2016. aasta otsusega (EL) 2016/1001 lepidi kokku assotsiatsiooninõukogus kõnealuste selgitavate märkuste kohta võetavas ELi seisukohas.

Kahjuks ei suutnud 23. juunil 2016 Hondurases kohtunud assotsiatsioonikomitee siiski kokkuleppele jõuda ilma täiendavate juhiste lisamiseta, mis käsitlesid peamiselt kaupade liikumissertifikaatide EUR.1 tagasilükkamist. ELi ja Kesk-Ameerika tolli, kaubanduse soodustamise ja päritolureeglite allkomitee töötas järgmistel, 2017., 2018. ja 2019. aastal peetud koosolekutel edasi, et jõuda kokkuleppele ajakohastatud selgitavate märkuste osas.

Selgitavad märkused sisaldavad nüüd juhiseid liikumissertifikaadi EUR.1 tagasilükkamise ja ilma kontrollimenetluseta sooduskohtlemise kohaldamisest keeldumise tehniliste põhjuste kohta. Seal on juhiseid arvedeklaratsiooni käsitlevate sätete kohta, iga eksportija suhtes arvedeklaratsiooni koostamisel väärtuse piirnormi kohaldamise aluse kohta ning heakskiidetud eksportijatele loa andmise ja nende üle järelevalve teostamise kohta.

Üksainus nõukogu otsus Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta

Kavandatud nõukogu otsusega seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ELi ja Kesk-Ameerika assotsiatsiooninõukogus seoses II lisa 2. liite muudatustega ja II lisa selgitavate märkustega, tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse vastavalt nõukogu 18. juuli

2016. aasta otsus (EL) 2016/1336 ja nõukogu 20. juuni 2016. aasta otsus (EL) 2016/1001, mis on aegunud.

Tootepõhiste päritolureeglite ajakohastamine vastavalt iga viie aasta järel toimuvale harmoneeritud süsteemi ajakohastamisele on ELi parim tava. Selgitavad märkused on kooskõlas muude selgitavate märkustega, milles on kokku lepitud Euroopa Liidu ja Tšiili ning Euroopa Liidu ja Mehhiko vahel sõlmitud vabakaubanduslepingutes, samuti päritolureegleid käsitlevates Euroopa-Vahemere piirkonna protokollides olevate selgitavate märkustega.

Ettepanek on seotud sooduskaubanduslepingu rakendamisega, mis on sõlmitud ühise kaubanduspoliitika raames, mis on liidu ainupädevusse kuuluv valdkond.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud otsuste vastuvõtmine „millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“².

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhtumil

Assotsiatsiooninõukogu on organ, mis on loodud lepinguga, nimelt lepinguga, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika vahel.

Akt, milleks on käesoleval juhul otsus, mis assotsiatsiooninõukogul tuleb vastu võtta, on õigusliku toimega akt. Kooskõlas ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika vahelise assotsieerimislepingu artikliga 6 on kavandatud akt rahvusvahelise õiguse alusel siduv.

Kavandatud akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatud akti eesmärgist ja sisust, mida liidu nimel võetav seisukoht puudutab. Kui kavandatud aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

² Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas C-399/12: Saksamaa vs. nõukogu, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhtumil

Kavandatud akti peamine eesmärk ja sisu on seotud liidu ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

5. KAVANDATUD ÕIGUSAKTIDE AVALDAMINE

Kuna assotsiatsiooninõukogu aktidega muudetakse 2. liidet ja nende eesmärk on rakendada lepingu II lisa, on asjakohane need pärast vastuvõtmist avaldada *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel ELi ja Kesk-Ameerika assotsiatsiooninõukogus seoses lepingu (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika vahel) II lisa 2. liite ning artiklite 15, 16, 19, 20 ja 30 selgitavate märkuste muutmisega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Leping, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika vahel (edaspidi „leping“), sõlmiti liidu poolt nõukogu 25. juuni 2012. aasta otsusega (2012/734/EL)³ ning seda on ajutiselt kohaldatud liidu, Nicaragua, Hondurase ja Panama vahel alates 1. augustist 2013, nimetatud lepingupoolte ning El Salvadori ja Costa Rica vahel alates 1. oktoobrist 2013 ning ühelt poolt liidu, Nicaragua, Hondurase, Panama, El Salvadori ja Costa Rica ning teiselt poolt Guatemala vahel alates 1. detsembrist 2013.
- (2) Vastavalt lepingu II lisa artiklile 36, mis käsitleb mõiste „päritolustaatusena tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise, võib assotsiatsiooninõukogu muuta II lisa liidete sätteid. Vastavalt lepingu II lisa artiklile 37 võib assotsiatsiooninõukogu kiita heaks selgitavad märkused II lisa tõlgendamise, kohaldamise ja haldamise kohta.
- (3) Assotsiatsiooninõukogu kavatses võtta vastu otsuse 2007. aasta harmoneeritud süsteemil (HS) põhineva II lisa 2. liite („Loend päritolustaatuseta materjalidega tehtavatest töödest või töötlemistoimingutest, mis annavad tootele päritolustaatusena“) muutmise kohta, et viia tootepõhised päritolureeglid vastavusse ajakohastatud harmoneeritud süsteemiga, mida kohaldatakse alates 2017. aastast. Selline vastavusseviimine hõlmab 2012. aasta HSiga tehtud muudatuste ja 2017. aasta HSiga tehtud mittesisuliste muudatuste sisseviimist 2. liite tootepõhistesse reeglitesse.
- (4) Assotsiatsiooninõukogu kavatses ka võtta vastu otsuse lepingu II lisa artiklite 15, 16, 19, 20 ja 30 selgitavate märkuste kehtestamise kohta, et tagada päritolureeglite kohaldamise läbipaistvus ja ühtsus seoses liikumissertifikaadi EUR.1, arvedeklaratsioonide ja heakskiidetud eksportijatega ning päritolutõendite kontrolliga.
- (5) On asjakohane kehtestada liidu nimel assotsiatsiooninõukogus võetav seisukoht, sest neil kahel otsusel on liidu jaoks õiguslik toime. Samuti on asjakohane tunnistada kehtetuks nõukogu 20. juuni 2016. aasta otsus (EL) 2016/1001⁴ ja nõukogu 18. juuli

³ ELT L 346, 15.12.2012, lk 1.

⁴ ELT L 212, 5.8.2016, lk 8–106.

2016. aasta otsus (EL) 2016/1336,⁵ millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht aktide kohta, mida assotsiatsiooninõukogu ei kavatse enam vastu võtta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Liidu nimel assotsiatsiooninõukogus võetav seisukoht põhineb kahel otsuse eelnõul, mis on esitatud käesoleva otsuse 1. ja 2. lisana.

2. Nõukogu 18. juuli 2016. aasta otsus (EL) 2016/1336 ja 20. juuni 2016. aasta otsus (EL) 2016/1001 tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁵ ELT L 164, 22.6.2016, lk 15–21.